

Utolsó árkelet

Table with 2 columns: 'péz' and 'árú'. It lists various prices for different items, such as flour, oil, and other goods, with prices ranging from 120.00 to 100.00.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve... Egy évre... Fél évre... Negyed évre... Egyes szám 5 kr.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábolos pént sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesbör... Hirdetéseket felvételre a kiadóhivatalban...

A düledező bástyák.

Nagy izgalom mellett, kiváló érdeklődés kíséretében folynak a megindult megyei választások. Az egész országot figyelemmel várja és lesi az eredményt s a lázas izgalom, mely az egyes esetek eldülését várja, igazán feltűnő s jobb ügyre érdemes!

Valljuk be őszintén ma a törvényhatóságok, a megyeiek és városiak épen nem azok, mik a múltban voltak s az utókor csudálkozni fog ha látja, hogy mint roskadtak össze az alkotmányos élet bástyái. Mert valóban a megye igazi védbástya volt minden támadás ellen, jött legyen az bármelyik oldalról.

Egykor hatalmas fegyver volt a megye kezében. A felirati jog és annak érvénye és annak tekiutélye! Ma ki van csavarva — szelid eszközzel ugyan, de semmivé téve!

Nem akarunk hosszú visszapiantást vetni a multra! Csak azt a sötét időt hozzuk emlékezetbe, mely II. József császár emlékéhez van csatolva.

A nagy „álmódó”, kinek egész élete ábrándok s légyárak alkotásában folyt le, elvitette tőlünk a koronát, eltiltotta tőlünk a nyelv használatát s a megbénított nemzet, a megyei közélet asztalánál adott kifejezést tiltakozásának s az uralkodó, ki teljhatalommal vett el tőlünk mindent, a nemzeti érületnek hü kifejezést adó feliratoakra, megrettent saját művétől s visszavonta minden rendeleteit (kivéve a vallási türelmi rendeleteit) s azon fájó tudattal szállott sirba, hogy... hiába élt!

Azt hitte, hogy jót akart a nemzet érdekében. Ámitották rossz tanácsosai... de a megyék s általában a törvényhatóságok erélyes tiltakozása meggyőzte a felől, hogy nagyon rossz uton jár.

Ma tudna-e egy hatóság ily ellentállást kifejezni? De hogy tudna! Hisz emlékezzünk csak a horvátok ügyére, néhány megye a sérelmes kiegyezést lelkesen fogadta s nemcsak bizalmat szavazott Tiszának, a ki könnyelműn, a nemzet érdekeinek figyelembe vétele nélkül folyton engedményeket tett, de más hatóságokat is ráakart bírni, hogy csatlakozzanak a dicsekedő zengedezők s hízlelők, talán kitüntetését várók csoportjához!

A megyéknek tiltakozniuk kellene a nemzet ellenes törekvések ellen, hatalmokat érvényesíteni az oly tényekkel szemközt, melyek a közélet jogainak megsemmisítését eredményezték.

Ha az érdeklődés, mely a választások iránt nyilvánul, azt jelezné, hogy a nemzet oly egyénekét kíván a hatóságok élére állítani, kik alkotmányunknak igazi őrei lesznek, kik a régi nagy elvek alapján a düledező védbástyákat hazafini erélyűeknek teljes erejével támogatnák, míg azok ismét megszilárdulnak, akkor értenék a napokban nyilatkozó lázas izgatottságot, de aligha csalódunk, midőn azon nézetünknek merünk kifejezést adni, hogy mindaz, a mi történik, egyes pártok vagy egyes osztályok személyes érdekei alapszik, midőn az alkotmányosság iránti tekintetek háttérbe szorulnak s másodrangu kérdéssé válik a düledező védbástyák támogatására illetékes egyéneket kiválasztani.

Még nem tudjuk, hogy milyen irányban fognak a választások megessni; tudjuk, hogy a személyesérdekek mindenütt figyelembe vétetnek, de valóban a nemzet érdekében lenne az, ha az alkotmányosság őrei érdemeik és kifejtett hazafias buzgalmaik alapján választatnának meg és nem engednének semmiféle kicsinyes, családias, személyi érdek következtében oly hivatalnoknak át a tőr, kik csak hivatalt keresnek, de a kik nem lennének nemzeti alkotmányosságunk roskadozó védbástyáinak oly támogatói, hogy későbbek legyenek inkább a düllő romok által összetöretni, semhogy egy

szikrát is engedjenek abból, a mit kötelesség fentartani, mint igazi jogot.

A hatósági élet mezején kifejlődő pezsgés, új irányokat teremthetne alkotmányosságunkban és társadalomban.

Ezt rég várjuk, attól sokat remélünk. Szeretjük hinni, hogy teljesülni fognak.

Nagy botrány történt tegnap a horvát tartománygyűlésen. Felolvastatták az Ivics Mato által beadott nyilatkozat, aláírva 12 határvidéki képviselő által, mely mindenekelőtt köszönetet fejez ki a felségének a határvidéki képviselőinek a tartománygyűlésre való meghívásáért és azon ígéretet tartalmazza, hogy a határvidéki képviselők az állam jogainak mindég hü védői lesznek, de egyszersmind kijelenti azt is, hogy a törvényeket, melyek a határvidéki képviselőket hozzájárulása nélkül hoztattak, kötelezőknek nem ismeri el. Tuskan határvidéki képviselő a nyilatkozatnak a jegyzőkönyvbe való felvételét javasolja. Előnk megjegyzi, hogy ezen nyilatkozat, mint az alkotmánnyal meg nem egyező, tekintetbe nem vehető. Kukuljevics a volt határvidéki képviselőnek többsége nevében kijelenté, hogy a fenti nyilatkozattal nem értenek egyet és fontartják maguknak azon jogot, hogy a választások igazolása után nyilatkozzanak. Kukuljevics szavai után a szélsőbaloldalon ismét zaj keletkezett. Tuskan a Stracsevics-pártiak zsvió kiáltásai közben kijelenté, hogy a volt határvidéki azon képviselői, kik a nyilatkozatot nem írták alá, nem igazi képviselői az ottani népnek. (Zajos kiáltások: Rendre! rendre! Előnk a többség a zsvió kiáltásai közben rendre utasítja a szónokot. Erre a ház a napirendre térve át, Spevecz a bizottság tagjainak a volt határvidéki képviselői sorából leendő szaporítására vonatkozó indítványát indokolta. A ház ezen indítványt elfogadta. Ezután id. Starcsevics a következő interpellációt terjesztette elő: „Megette-e a kormány a kellő lépéseket azon egyének üldözésére, kik Zsumberák elszakításán munkálkodnak? Továbbá a zsumberaki kerület közséjei miért nincsenek a tartománygyűlésben képviselve?”

Következett Zorics interpellációja. Pilepics kérdést intéz, hogy a bán kinevezetési eredeti okmányának előterjesztése tárgyában tett indítványa miért nem került tárgyalás alá. Előnk megjegyzi, hogy Pilepics még nem lévén igazolva, nincs joga interpellációt intézni. Erre óriási zaj és lármá közt a Starcsevics-párti Derencsin (most legszebb balpárti) pártja zsvió-kiáltásaitól kísérve, az előnk kijelentésének ellentmond. A diákok karzatáról beszédét megtapsolták, mire az előnk elrendelte a karzatok kiürítését. Starcsevics és Pilepics a karzatra kiáltottak: Ne menjetek! Vagy (az előnkre mutatva) ő is veletek! Ifj. Starcsevics teljes erővel kiáltja: Rablók! Árulók! E köz.en az előnk ismételt parancsára a diákkarzatok kiürítettek. A karzat kiürítése után Derencsin folytatta beszédét s úgy látszott, hogy a nyugalom helyreállt. A karzat más részén azonban egy ember közbeiktatása által zajt ütött, mire a rendőrség elkakarta őt távolítani. Ekkor oly nagy zaj és lármá keletkezett, hogy a tárgyalást teljes lehetetlenség volt folytatni. Mivel embernek fogalma sincs azon botrányos jelenetekről, melyek itt előfordultak. Starcsevics, Pilepics és Polnegovics a legdurvább gorbomaságokat kiabálták az előnk és a többség felé, „rablók”, „árulók”, „árulók”, „csuszó-mászók”-nak nevezve őket. Ifj. Starcsevics rákiáltott az előnkre, hogy „takarodjék ki!” és a karzatra mutatott. E közben a karzatról erőszakkal eltávolították a zajongót (ki a Starcsevics-párt utczai igazgatója, könyvvarus, neve Grünhut, ki ezalatt folytonosan ordítá: én adófizető vagyok, látjátok miképp bánna velem! Az ülést nem lehetett folytatni. A többség is elvesztette türelmét, azonban mindamellett is megtartá higgadtságát, dacára annak, hogy Starcsevics fenhagyon szidalmazta és mocskolta. Az előnk a legnagyobb zsvijában fél egykor bezárta az ülést.

A tisztujítás. (E-k.) A kánikulai napok bekövetkeztek a vármegyéknek; Tegnap tartatott meg az első érdekes tisztujítás a szomszédban. Gyors egymásutánban jön a többi, ugy hogy 10 rövid nap alatt bevégződik a nagyfontosságú alkalusok.

Ha a vármegyei bizottságok a bölcseséghez komoly érdeklődést csatolnak, ha jelöléseikben és választásaiknál azon képesítésre vigyáznak, mely az önkormányzati erélyt rejti magában; ha ugy viszik keresztül a restaurációt, hogy az a jó közigazgatásnak, a vármegyei élet fölpezsdülésének állandó forrásává legyen: akkor elmúlunk a kozmopolitikus elméletének s igazgatásunk intézvénye fejlődésének vetik meg további alapját. De ha erőszakoskodik a hatalom és a képviselő választásokra való tekintetből visszaél a kandidáció jogával; ha a hatalom árnyékában nyujtózkodó kottériák a hivatalosztogatás kölcsönös és viszontbiztosító társulataivá formálódnak; és ha ily eljárás által, a sok helyen megelénkült közszellemet már első ébredésekor agyon bunkózzák: akkor vegye ki czimerét a levéltárból minden vármegye, küldje a kőfaragóhoz és fogalmazassa meg a főjegyzővel saját magának a sirratát.

A mostani tisztujítás mindenestre történelmi fontossággal bír. Ha rosszul üt ki, ugy ez az utolsó kísérlet; ha jól üt ki, ugy ez lesz a kezdete a modern életbe beilleszkedett önkormányzati életnek.

Es itt ki akarom magamat magyarázni, mert a rossz kimenetel, vagy a jó kimenetel alatt mást értek én, és mást értenek a vármegyék elleuségei.

Egész iskola keletkezett Magyarországon, mely azt hiszi, hogy olyan az igazgatás természete, mint a jégeső — csak felülről jöhet. Onnan vár mindent. Onnan reméli az üdítőt és a kárhazatot. Szerintük a hatalom, kiváltásgolt letéteményesse minden bölcsességnek, igazságnak és tisztán látásnak. Szerintük az érdekek valódiságát, az emberek értékeit, a dolgok természetét csak a hatalom ismeri fel igazán. Ekként megalkották őt a politikai élet dogmáját, miként a theologusok megalkották a vallásos élet dogmáját.

A hatalom csalhatatlan, a hatalom igaz, a hatalom jó, a hatalom bölcs és eunélfogva minden földi boldogulásnak egyetlen és kizárólagos kutorfára. Ez az ők hiszekegyük. Ezen kredóból aztán levonták a következtéseket. Mindent a hatalom végezzon. Ö tervezzon, ő gondolkozzék, ő alkosszon. Ö tölle függjön minden. Szervezze, igazgassa, kormányozza az országot belátása szerint. Csináljon utat, építvesten iskolát, szedjen adót, alkalmazzon háborut, szelőt, szolgáltsáson igazságot, indítson iszort, kössön békét, kereskedjék a sóval, a dohánnyal, a bélyeggel, a bányászattal, a méntelepkel, az államjóságokkal, a vasutakkal, a vasgyárakkal — tetszés szerint.

Igy gondolkodnak a centralizáció hívei, a kik három évtized óta törnek a vármegyére s azt hiszik, hogy abban fődzőtek föl Magyarország boldogulásának helyes útját, ha a nemzet természetéből kinőtt ezen ősi intézményt kitörlik az élők sorából. Ezek tehát a mostani restauráció jó eredménye alatt azt értik, hogy az emberek ne sokat törődjenek az egész kérdéssel. Ott van a főispán, ő azt jobban tudja mint mások, és bízzák rá az ügyet s hajtsák meg fejüket az ő akaratá előtt. A megválasztott alispán és főjegyző pedig tudjanak jól rubrikázni, indorszáni, kiadványozni, bevételni, utalványozni, továbbítani, kézbesíteni és engedelmeskedni. Mert ők az államot nem elő szervezetenek tekintik, hanem mesterkéltén összeállított szerkezetnek, a hol nem az élet-törvényei alkalmazandók, hanem a mechanika törvényei, s épen ezért nem öntudatos tisztviselőkre van szükség, hanem bureau cratakra.

Am ha a restauráció eredménye ezen fel-fogásnak szolgált igazat, akkor bátran bezárhajták a vármegyék kapuit. Mert bureaucratia és vármegyei igazgatás egymást kizáró fogalmak.

A restaurációtól a vármegye barátai azt várják, hogy önálló, független, gondolkodó, tanult és erkölcsi értékkel bíró tisztviselői karral népesedjenek meg az irodák. Férfiakkal a kik nemcsak írni tudnak, hanem nem is; a kiket nemcsak fegyelm vezérel, hanem kötelességérzet is; a kik nemcsak törvénytudók, hanem hazafiak is; a kik nemcsak jelentéseket fogadnak el és rendeleteket adnak ki, hanem személyesen tanulmányozzák a kérdéseket ki-szállanak a községekbe, közvetlenül érintkeznek a néppel s jókarral, helyes tanácsokkal s tekinetlyük hatásával többet eligazítanak, mint a mennyit a Verordnungsokkal és a büntető postával eligazítani lehet.

Csupán rendszabályokkal jó vármegyei igazgatást teremteni nem lehet. Nem csak holt betű kell ide, hanem cselekvés; nemcsak levéltáska, hanem bizalom, nemcsak parancs, hanem népszerűség. Az igazgatásnak lomtárba dobott patriárchalis fogásait új mérték alá kell venni, s a mi még használható, az gyakorlatba kell hozni, mert egyszerűség, a gyorsmenet és az olcsó ügyvitel oly tényezők, melyeket — akármilyen legyen a német theoretikusok véleménye — mellőzni bñ.

Ez a modern szó, ugy a miként nálunk értelmezték, sokat ártott Magyarországnak. Ne felejtstük el, hogy a legmodernebb igazgatásunk volt a mult században II. József alatt, és most a Bach kormány alatt. Tartsuk meg a régi szokásokból, eljárásból és erkölcsökből azokat a tényezőket, melyek még mindig megfelelőek a nemzet geniuszának.

Szabolcs megye tisztujítása.

I. Nyiregyház, decz. 19.

Nagy izgalomnak — szíhelye volt mávárosunk, mint Szabolcs megye székhelye, midőn az oly nagy érdeklődéssel várt tisztujítási nap bekövetkezett.

Megelőzőleg pártok alakultak a megyében s erős küzdelem folyt mindenik részről, hogy diadalra jutassa jelöltét.

A pártok teljesen szervezve voltak s a tagok nagy igyekezettel vettek részt kötelességük teljesítésében.

Ott láttuk a megye teljes értelmiségét a főurakat teljes díszben és azt a kevés nemesiséget, mely hű maradt az idők viszontagságai közt az alkotmányossághoz.

A Zoltán János pártja selyem zászló alatt vonult be a megyeház termébe s a Kállai párt ellen állást foglalt.

A főispán megnyitva az ülést Zoltán János alispán szép beszédben mondott le ugy a maga mint tisztviselő társai nevében. A megye peccsétjét pedig átadta a főispánnak.

Ezután következett a választás. A főispán felhívja a bizottsági tagokat, hogy alkalmas egyéneket válasszanak meg.

Az alispánságra kijelöltettek: Zoltán János és Kállai János. — A szavazás elrendelvétn, Zoltán-n kapott 266 szavazatot, Kállai 108-at. A 108 szavazó közül 93 izraelita volt. Zoltánra szavazott dr. Baruch és Grosz Demecserből.

Az eredmény általános lelkesültséget idézett elő s a bizottsági tagok a legnagyobb örömmel fogadták az ujra megválasztott alispánt, ki délben 250 terítéku ebédet adott, melyen számos kitűnő felköszöntőket mondtak.

Főjegyzőnek egyhangulag: Miklós László választatott meg.

Aljegyzők lettek: Mikecz János, Valovics László, Novák Gyula (az Arszakszéknel). Főügyész lett itj. Szikszay Pál. Hangoztatták a Hrabovszky Gvidó nevét is, de 20 egyén nem került össze, hogy a szavazás elrendeltessek.

Főszámvéelő lett: Kállai Ferencz. Főpénztáros: Megyeri Gábor. Főorvos: Dr. Józsa András.

Arvaszéki elnök: Bégányi Ferencz volt főjegyző.

Arvaszéki tünökök: Péchy Gyula (és h. elnök) Böszörményi Kornél és Okolicsányi Géza. Ez utóbbi Báthly Barna ellenében 75 szavazattal győzött.

Alügyész: Fehér Imre, Márkus ellen 100 szavazat többséggel.

Este a kültisztviselők megválasztása érdekében nagy értekezlet tartatik.

A holnapi választásról is sietni fogok tudósítást küldeni.

Megjegyzem, hogy az eredmény általánosan jó benyomást kelt. Nyiri.

KARCZOLATOK.

(A szabolcsi választás.)

Nem utolsó tréfa ám az, hogy a Kállay Jánosra szavazó szabolcsi megye-bizottsági tagok között 93 volt a zsidó és 15 keresztényen. E keresztényeknek legalább fel kellett ki a Kállay familiából.

Emlékszem a nyiregyházi tárgyalások idejéből, hogy Kállay János képviselő volt az egyetlen szabolcsi gentry, a ki az Eötvös védenzei felől kedvezőleg nyilatkozott.

Hát érdemes volt ezért dicsérni Scharf Józsefet és Buxbaumot?

A mágnások valamennyien Zoltán Jánosra szavaztak.

Nem is lehetett az másképen. A főrendiházi szavazás után nem is lehetett Kállayra szavazni.

Mikszáth Kálmán hívja Kállay Jánost „fehér szerezseny”-nek.

Fekete szerezseny nem lehet fehérre mosni, és imé a zsidók, hogy befektettek a fehéret! Gil Balázs.

Kossuth levele

Ungmege alispánjához.

(Vége.)

Az országos ügyekkel foglalkozás jogát a municipiumok most is bírják, ennek főbb fontossága nem a kérvényezési jogban, hanem abban áll, hogy ha a törvényhatóságok (talán az általam jelzett eljárással) az országos ügyekkel foglalkozást teendőik közé sorozzák, oly buzgalommal fejtenék ki, mint kifejténi hajdan elégedetlen hazafiai kötelességének tartották; szóval, ha a nemzeti közszellem folyvást vidorán lobogó tüzhelyei, a nemzet szivdobogásának mind gúltető uterei volna; a municipiumok élénk közléte vissza-hatna a nép gondolkodására, érzelmeire, fel-emelnék a nemzet hanyatlásnak indult jellemét s utasítási jog nélkül is oly mérvadólág hat-hatónának a törvényhozásnak mind alkotára, mind szemlemére, mint 1861-ben hatottak. — Ha ez nem így van, nem a joghiány okozza, hanem a közöny.

Mindamellett azonban nem csak kívánatos, hanem a képviselői rendszernek és a magyar alkotmányosság szellemének logikai követelménye is, hogy a municipiumok, mint az intézményökormányzat alkotmányos szervei a törvényhozásban egyenesen is részle-tve legyenek.

Erre megvan az alkalom a felsőház reformjában, a minék szüksége maga a förendi-ház által is el van ismerve.

1848-ban e reform kérdését szőnyegre hozni a fenforgott körülmények közt annyit volt volna, mint a jobbágyföld felszabadításának, a népviseletnek, s a független felelős miniszteriumnak keresztülvitelét veszélyeztetni. Ezt maradt el.

De az 1848 iki mi csak alap, nem kikere-kített, nem bevégzett mű. Én azzal vizgat-tam magamat, hogy a mit e leszálló rendi országgyűlés a rohamos napok nyomása miatt meg nem tehetett, a felkelő népviselet meg fogja tenni; s a municipiumok egyenes resz-ltetése a törvényhozásban nem szűnik meg, hanem a felsőháza tétetik át.

Nekem már 48-ban is az volt meggyőző-szem, hogy ez a két kamarai rendszerhez tar-tozó alkotmányos temperamentumnak azon módja, mely a népképviselést s intézményes önkormányzat eszméjével összhangzik s a ma-gyar alkotmány történelmi fejlődése által egye-nesen indikálva is van; kifejezést adtam e nézetemnek 1867-ben is nyilvánosságra jutott egyik levelemben. De akkor a kérdés nem volt napirenden, most azonban, úgy látszik, napirendre kerül.

A municipiumok jövője lévén a kérdés-nél igen lényegesen s a legközelebbiből ér-dekelve, én reméltem, hogy a törvényhatósá-gok azt meggyőzőleg, városról-városra, kimerítően megvitatták s kitartó meleg buz-galommal tömören foglalnak állást a municipi-umok egyenes részletése mellett a törvény-hozásban.

Nem történt. Egyetlen egy megyéről tudok, mely nem ugyan oly kiterjedésben, de mégis oly irányban nyilatkozott, s aztán be-nyújtva kérvényét, az ügyet az is aludni hagyta. Én pedig erősen meg vagyok győződve, tisztelt alispán ur, hogy ha a municipiumok ezt a reformszámot erélyesen felkarolják, s minden oldalról megvitattva, szelölgetve, a nemzet előtt folyvást világosságban tartják, ha többet nem is, annyit mindenesetre ki lehet-tett volna vinniök, hogy a törvényhatóságok

főispánjainak helyét a törvényhatóságok követei foglalják el a felsőházban.

A főispánok alkateszei az ősi megyei szerkezetnek; e minőségben eredetileg nem is mint politikai méltóságok, hanem mint a megyei hadak vezérei foglaltak helyet a főren-dekben; a dolog tehát akként áll, hogy a municipális intézmény ekkor is jelen volt a felső táblánál a főispán személyében s ha most, miután abban minden vélemény-árványat egyetért, hogy a reformált felsőházban a főispánoknak helye nem lehet, a municipiumok követei foglalják el a municipiumok főispán-jának helyeit. Ez oly reform lenne, mely a népképviselést behozatala által létrejött alkot-mányos fejlődés követelményeinek egyenesen szoros történelmi alapon tenne eleget s így még azok véleményének is tökéletesen megfe-lenne, a kik a felsőház reformjával a törté-nelmi alap tisztelgetben tartását követelik; míg ellenben, ha a municipiumok főispánjainak helyét akárki más foglalja el, mint a muni-cipiumok követei, ez oly mellőzése volna a történelmi alappnak, hogy arra a mostani fő-rendiház semmi alkatesze nem hivatkoz-hatnék.

Engem nem elégtene ki az így korlátozt reform, mert én a két kamarai rendszernek csak oly feltételt alatt vagyok barátja, hogy mind a két ház képviselői alapon legyen fektetve, a magyar felsőházat tehát egészen a törvényhatóságok közgyűlései által választott szenátusnak óhajtanám; de meggondolva, hogy még ama korlátozt javítás is mennyire emelne az önkormányzati intézmények fontosságát, a nemzet közéletében mennyire feljuttatná a municipiumok hanyatló vitalitását, a törvényhatóságok e kérdést buzgón, erélyesen fel nem karol-ták, mielőtt a förendiház reformjának módó-zatára nézve valamely megállapodásra jutott a miniszterium, melynek akarata a párt diszcipli-na minden mértéket meghaladó vak engedelmességéből, úgy látszik, a törvényhozás térén is diktatóri hatalmat merít; azonban a jelzett részleges reform annyira mérsékelt, annyira nem sérti semmi osztály különleges érdekét, s mozdíthatóm, oly szabadelvű konzervatív, hogy talán még most is keresztülvihető volna, ha a municipiumokban a közönyt eleven érdeklődés váltana fel.

Mély alázattal töredelmesen esdek bocsánatért, hogy annyira átengedtem magamat az eszmék folyamának, melyeket tisztelt alispán ur levelének az önkormányzati intézményekre vonatkozó tartalmában agyamban felköl-tött; hogy rövid köszönő válasz helyett, mit írnom kellett volna, hosszú értekezés került ki tollam alól.

Szolgálok meintségemül, hogy keserves aggodalom tölti el lelkemet a közszellem meghanyatlása miatt a távol hazában s ez aggály-közből megelégedezve tehetetlenségemről, sze-retnék valamiképp közrehatni, hogy pez-s-düljön meg az intézményes élet az új választások által felfris-sített törvényhatóságok bizottsá-gokban, miszerint melegítő befolyással alatt felelevenedjen az ország alvadozó közszelle-me, nehogy a közönyt miat meg-kondujjon a haldoklás harangja Árpád nemzete felett.

Megújított hálás köszönetemet az irán-tam, tehetetlen öreg hontalan iránt tanusított kegyességért s magamat a parányi időre, mely

számomra e földön még feltartva lehet, Ung-megye tisztelt közönségének kegyes jóindula-tába ajánlva, mely tisztelettel maradok Turin-ban, december 10-én 1883.

Alispán urnak alázatos szolgálja Kossuth Lajos.

Kende Péter urnak, Ungmegyén alispánjának. — A tisztújítások Nógrádmegyében Sci-tovszky János, Szilágymegyében Dull L., Mo-sonymegyében Pataky Fábiant, Szabolcsmegyé-ben Zoltán Jánost, Borsodmegyében Melczer Gyulát, Vasmegegében Reiszig Edét, Somogy-megyében Csepány Antalt, Küküllőmegyében Szoboszlay Károly választottak alispánná.

— A német trónörökös Rómában. Um-berto király a német császárhoz táviratilag azon kérelmet intézte, hogy engedje meg, mi-kép a trónörökös több napig maradjon Rómá-ban. A császár válasza úgy hangzott, hogy belátására Jizza a trónörökösnek, hogy miként cselekedjék, de kívánja, hogy az úgy intézze dolgát, hogy karácsonyra Berlinben legyen. Bár az olasz király berlini utazásáról a fel-merült hírek koraiak voltak, mégis bizonyos-nak tartják, hogy Umberto a jövő év folyamá-ban látogatást teszen Berlinben és felteszik, hogy Umberto e tekintetben a német trón-örökösnek pozitív ígéretet tesz. — Az itteni diplomáciai körökben egész biznysággal köz-lük, hogy Humbert király a jövő évi április hónapban vissza adja a né-met trónörökös látogatását Berlinben Margit királyné elfogja kiserni férjét Berlinbe, ha ugyan egészségi állapota megengedi.

A debreczeni kölcsönös-segélyző-egylet alapszabályainak tervezete.

(Folytatás.) VIII. fejezet. A mérlegről és a nyereségről és felosztásáról.

22. §. 1.) Az egylet követeleiről és tartó-zásáról minden év végével a keresk. törv. 199. § a 1-6. pontjai értelmében mérleg ké-szítettik.

2.) Az egylet tisztja jövedelmét azon összeg képezi, mely a kezelési s egyéb költségek levonása után fennmarad s ezen nye-remény minden évben bevételéhez csatolatik.

3.) A közgyűlés által először 1, azután pedig 3 évre választandó s tagból álló fel-ügyelő bizottság az egylet zárszámadásait és mérleget a könyvekkel összehasonlítván, le-letének eredményéről a közgyűlés elé jelentést terjeszt.

IX. fejezet. Szervezés és igazgatás. 23. §.

Az egyleti ügyeket: a) a közgyűlés b) a közgyűlés c) a felügyelő bizottság vezeti.

24. §. A rendes közgyűlés az év első negyedé-ben az igazgatóság által hivatik össze. Tartozik az igazgatóság ezen rendes köz-gyűlésre az évi számadásokat és mérleget, valamint a lefolyt üzletéről szóló ügykezelés iránti jelentését a felügyelő bizottság által megvizsgált évi számadás jelentésével együtt beadni.

Az évi számadás és mérleg kinyomta-tandó és azt, valamint a közgyűlésen előfor-

duló tárgyak sorozatát minden egyes tag 8 nappal a közgyűlés elvtt az egylet helyiségé-ben átveheti. A rendes közgyűlés vitatása és elhata-rozása alá következő tárgyak tartoznak: a) az igazgatóság és a felügyelő bizott-ságnak a lefolyt évről szóló üzleteredményé-ről szóló jelentése, b) a felügyelő bizottság által megbírált mérleg, c) az igazgatóság számadás alóli fel-mentvénye, d) az igazgatóság, felülyelő bizottság, valamint a kilépő evtársulat végelszámoló bi-zottságának szavazattöbbség és pedig 10 tag kivánatára titkos szavazás által való megvá-lasztása, e) az igazgatóság, valamint az egyes tagok által teendő indítványok, mely utóbbiak azonban az egybehivandó közgyűlés előtt leg-alább 14 nappal írásban beadandók. f) a felelbezés utján hozzá érkezendő ügyek elintézése, g) az egyleti alapszabályok megválasztá-sa, h) az egylet feloszlása, de ezen határo-zat, mielőtt az intézkedés történik, a debre-czeni királyi törvényszéknek felterjeszteni köteles.

Rendkívüli közgyűlések hívandók össze: a) az igazgatóság iadványára, vagy b) legalább 40 egyleti tag kivánata foly-tán és pedig az ekként tett nyilatvánitástól szá-mítva 6 hét alatt.

A közgyűléseket rendszeren az elnök hívja egybe, mely meghívás a helybeli lapok utján legalább is 30 nappal a közgyűlés megtartása előtt közzeteendő.

A közgyűlés határozatképességéhez leg-alább is 200 törzsbetét képviselőnek 30 egy-lei tagnak jelenléte kívánatik meg. Ha pedig a kitűzött számmal meg nem jelennek, 2 héttel utóbb tartandó közgyűlésen a megjelen-tek többsége határoz.

25. §. A közgyűlésen az egylet minden tapja bir egy szavazattal, de 10 szavazatnál többet senki sem bírhat.

Az egyleti tagok, úgy a nők, magukat egy általuk meghatalmazott egyleti tag által, kiskoruk pedig törvényes képviselőjük által képviselhetetik.

Minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást közgyűlés előtt az elnöknek tartozik átadni.

Az alapszabályok iránti módosításokat célzó indítvány a közgyűlésre való meghí-vásba nyilván kitéendő. De az ily módosítások elfogadására legalább is 300 törzsbetevő és 50 tag jelenléte szükséges.

A közgyűlésen az elnök, ennek akadá-lyoztatása esetében pedig az egyik vezér-igazgató vezeti a gyűlést.

A közgyűlés tanácskozmányai s határo-zatairól az egylet egyik tisztviselője jegyző-könyvet vezet, mit az elnök s jegyzőn ki-vül a közgyűlés által e célra ugyanazon ülésből választandó két tagu bizottság hitelesít.

A kiadványokat az elnöklő igazgató s a jegyző írja alá.

(Folyt. köv.)

Az 1683 iki táborozás történetéhez.

Írta: Thaly Kálmán. (Folytatás) Egymásután jelentkezének nálok az egész ország e fenekkel fölfordult állapotában és hó-

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

K É S Ő.

Nos vén gyerek — most vissza mért sovárgasz Előtted volt a fényes nagyvilág, S te utra keltél, nem is volt kopár az. Hisz jobbra-balra illatozta: „válaszsz!” — A berki lomb, a himes vadvirág.

Oh mily vidék volt az, a merre jártam! Hogy esalt pihenni minden... hasztalan! Az égi vágy forró szivembe zártam, Érteklelné tett az illatában, S előre nézve mentem utaltan.

Tekintetem a láthatárt figyelte; Egy istenkép volt az, mit láttam ott: Merész szivnek bűvös éden-kertje — Oh boldog én, ki kulcsát is megjelte! Szivem hogy égett, arczom ragyogott.

És megvettem a himes vadvirágot, És megvettem a völgyek lombjait; Lábam nem egy kemény göröngyre hágott — Mit bántam én, ha rajta sebet vágott! Gyógyírt adott rá a szép csalfa hit!

Csak menni, menni! nincsen az már messze! Majd megpihensz az édenkert ölében, A berki lomb, a vadvirág ne messe Ketté nagy utam, a magasztos eszme Nincs a jeleinek egyhangú terén!

Esteledék s a csendes ifju tájon Át-átvonult az eszterang szava, Elkeltém cseengett, hogy tovább ne szálljon, Hogy bus szavára mindörökké tájjon: „Meg nem valóul szép vágyad soha!”

Ah tagjaim hogy zsihadoznak — érzem! Itt üljek le az ut göröngyein? A bolygó láb eltéved a vak éjben; S egy mécsvilág síncs, merre nyugtot érjen — És mindhiába folynak könnyeim.

Ah vissza-vissza! meredek utamban Pihenni hívtak a völgy lombjai;

A lombnyó alatt ha legyugodtam, A zord vihar majd el nem érhet ottan! A csalfa vágy nem úz már bolygani.

De hosszú volt ez ut, a csalfa álom, Elmúlt azóta a szép kikelet, A nyár is átvonult a kedves tájon, Bus hervadó lomb zizeg most az ágon, S hullaja rám a sárga levelet.

S a vadvirág, mit egykor megvettem? Oh mint szeretném szivni illatát! Már elvirult az — árván, elfeledten, A szép jelen, most fájó mult mögöttem, Kisértve az édekert vándorát.

És most hová? — A rög fölött előre! Haladni egyre fáradtalanul! Vészben, viharban van szükség erőre, Hiu törekvés, hogy kitérsz előre, Álmodni tudtál, tűrni is tanulj!

Nos vén gyerek, elmúlt az édes álom! Egykor virult a gyönyörű jelen, De hasznatlan, ha szivem most kitarom, Örökre eltűnt édes ifjuságom — Nekem virágot többé nem terem!

Cseugery Gusztáv.

A FIUMEI ANGYAL.

Hogy rajongtunk körül! Mint valánk el-büvölve az első látásra, midőn sovárgó teki-ntünk az ő lángban égő szemével találkoztunk. Egy pillanat és lebilincselve érezte magát mindenki a rendkívüli szépség által, kinek hódító báját a keresetlen nyájasság, a termé-szetes magaviselet igéző fénykörével vonta be. Marie! Ez volt az elragadó anyagnak egyszerű, szép neve. Csak egyszerű kellett őt látni s egy rövid perc elég arra, hogy feled-hetetlen maradjon előttünk ez a menyből le-szállott földi angyal örökre.

És én hogy feledhetem, midőn harmat-kacsóival maga írta be imádott nevét utazási emlékkönyvembe. Ott ragyognak féltékenyen

örízve, gyönyörű vonásai, melyek női kéztől valóban meglepő szépek, mintha azt akarta volna, hogy az az irás is az ő tündöklő szép-ségére emlékeztessen. Pedig az érező szív nem feledheti őt soha!

Közép magasságú, szabályos termet; har-matüdeségű fehére arcán, mint a felkelő nap fénye, egy ragyog az a pompás rózsma, mit emberi nyelven női pirnak nevezünk; kis fej-cskéjének méltó koronáját azok a rendbe sze-dett ébenfűrtök képezik, a mik a sötét éjt titkos varázsa emlékeztetnek; fekete sze-möldel alatt kigyúlt szemei, mint két ragyogó gyémántgolyó, úgy löveik környezetére a bódító fényt, melynek sugari felgyujtanak talán a sziklák követei is.

Ez a megistenült alak volt Marie Fi-umében.

Társaságunk, mely ott átutazóban volt, nem nevezte őt másképen, mint a fiu me i a ngyal.

Mintegy kétszázan utazánk akkor, mind-nyájan alföldiek, kik a magyar tenger, az Adria hullámzásának nagyszerűségében óhaj-tánk gyönyörködni. A fiatalság fiumei tartó-zkodásunk nagy részét abban a csinos, előkelő vendéglőben töltötte, a hol ez az égi tünemény Marie — pinczernő volt.

A fiumei angyal is csak testből és lélek-ből állott, mint mi, közönséges halandók. Sőt, hogy ennek az angyalnak még érző szive is volt, azt legjobban megtudta a mi Gyula bará-tunk, kire az udvarlók serege közül a szerenc-se csillaga leginkább mosolygott.

Lehetőleg igyekezett azért Marie min-genki iránt előzékeny lenni, megkülönböztető figyelmet senki iránt sem tanusított, kivált mi-kor annyi figyelmes szemlélő csoportosul köré.

Hja, a nők tudnak csak igazán élni a praktikával, taktikával, meg a politikával! Ezen a téren ők felülmulhatlanok.

Kis dolgokban úgy, mint nagyokban. Soha se vette volna azt észre senki sem, mikor együtt voltunk, hogy a mi fiumei an-gyalunk valamelyikünkre „különösebben” rá-vetette volna bájos szemeit. Egyik olyan volt

mint a másik. Szivesen, nyájasan társalgott mindenkivel. És soha senkinek nem jutott eszébe, hogy a nő iránt tartozó köteles tiszte-letet a szeszély könnyelmű csapongásai által irányában megsértse.

Hisz lehetetlen volt tisztelő gyöngédség-gel nem viseltetni az angyal iránt.

Gyula sem látszott különbözni a társa-ságtól ebben a tekintetben. A legfigyelmesebb szemlélő legfeljebb azt vehette észre, hogy neki Marishoz — több mondani valója van, mint máséhoz.

Az igaz, hogy Gyula mindig talált okot kérni vagy kérdezni valamit, ha a kisasszony-nak üres ideje mutatkozott. De hát ezzel a vendégjoggal bárki szabadon élhetett.

Szokatlan időben találtam egyszer oda menni. Ketten voltok. Gyula és ő.

Átölelve tartották egymást, s karjaik csak akkor bontakoztak ki, midőn én váratlanul beléptem a terembe.

— Ertem a dolgot, — gondolám. De a fiumei angyal nem hozta zavarba nem várt megjelenésem és szívélyes udvarias-ságát velem is érezte, sőt hogy lelki zariem-im bekötésenek, én is részesítettem egy bol-dogító ölelésben, csupán az — egyenlően szí-ves látás kedveért.

— Ugy is bucsuzni jöttem, — mondám, — legalább forró ölelésének meletét viszem az Adria hideg légkörébe. De csak a viszont-látásig bucsuzom. Négy nap múlva találkozunk.

— Visszajönnek Gyulával, ugye? — Igen. Együtt térünk vissza.

— Hát kétekedhetik-e abban, Marie, hogy én ne igyekezném vissza kegyedhez, a kitől életem örökké elválatlan, s kit nem hagyhatok el soha, — rebegé Gyula szenvedé-lyes lelkesültséggel.

Magukra hagytam őket. Csak még egy-szer figyelmeztetem az én szerelmes bará-tomat. — Gyula, siess, el ne késél a hajóról. Indultunk tovább Velenczébe. De a ki a hajóra az elindulásig nem érkezett meg, az az én Gyula barátom volt.

dolának Thökölynel mu nemességgel, mint gr. Draskovics met Ujvár örökös főpohárnokmester, val Adam altábornoki vasi főispán; gr. N. Tamás, az 1671-iki Viczay Adam, b. N. Sarkány János és s velök a Pestetich Salamonfal Ráttky Nagy, Torkos, Arm kelő nemes család nemely kuffók sze séget esküdött Thö az általunk közölté jes — nádori listát

Kétség nem mindezek, mind So Marton, stb. város családjaik és vagy cs. kir. hadaktól kénszerülének me

A Thökölyhez közlő tan egyedülich Miklósnak, a vejenek szivében la szikra és a bécsi ur vágy. Nagyerdeku július 22-kén Lócst intézett. Draskovics rait is helyre akarja rra nemely részei csolásra gondol: Barkóczyékna. —

Austriában levő lak veszedelmekre s pu hajtván, hűségüket hez kívánák megm csen az Kglmetek i nak hűségüket acee kalmom akartam Kglmetek Magyaro gondolja lenni, —

(Fischa) nevé viz jebb lévén az Lajta megholdulásával eg hűségüknek hűsé kelit tehát venni tő vezni velök, „ho ben Magyarorszáo quantumot fizessene

Bathányi K tait Thököly hívse val Nagy Ferencz stájer határokra k verkedtek a nem maz e grófnak Né kén Thököly bizto Sopronya írott íg Lápicus vice melle nemetekül? ezet rencz Uram levele zett, meg fogja ér

Ma, ezen le zám is rosszabb há nézve, hogyha ar rossz híret vinnék Kglmetet, hogy K egyen a dolog? Az érkezik is még ez mindenfelől terítte

Az minemű segits elküldöttem, amn ugyan kívánatik, Kglmed maga is a

És minket v nagy tengeren, e czelejaink fele s ke a hol az ember m

Negyednapr Az egész társaság tomnal szálltunk Mondjam-e, tunk? Keressük f

Hát ha Gyula Marit egyet — Nem hoz volt első kérdése

— Hisz nem — Igen, me vasuton a társasá

Kezdtém ére talán nem tartott zathoz s hogy de nie a képutat, sze De azért o

vében. Akármiről a angyal mindjárt o ilyenkor mintegy mintha bársonyos dobogni, szemébe mintha lekölt-lez csak beszéljünk

Nekem azt ártatlanság angy mondá, együtt e és nem válnak e többé, mig a vilá

— No ha szavát, — vigas — En is a aranygürüt vet mit igéret, fogl

— Várja, sokára. Ez a vigas lelkének, hogy ő ha Gyuláját ó égő vágygyal fu

minden egyes tag 8... az egyet helyisége...

és vitatása és elhatározások tartoznak... és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

és a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság... a felügyelő bizottság...

dolanak Thökölynek, dandáraikkal és nagyszámú nemességgel, a legelőkelőbb mánások: mint gr. Draskovich Miklós országbíró: Német Ujvár örökös ura gr. Batthyányi Kristóf főpohárnokmester és dunántúli főkapitány, fiaival Ádám altábornokkal; gr. Széchy Péter vasi főispán; gr. Nádasdy Ferenc, István és Tamás, az 1671-iki vértanu országbíró fia; b. Viczay Ádám, b. Nagy Ferenc altábornok, b. Sárkány János és Miklós, az akosháziakból; s velők a Festetics, a Szarvaskendi Zsibrik, a Salamonfalvi Ráttyk, a Nedeczky, Felső-Büki Nagy, Torkos, Armpruszter, Gombosy stb. előkelő nemes családbeliek. (L. XI. sz. a.) Sőt nemely kútfők szerint gr. Zrínyi Ádám is hűséget esküdt Thökölynek, ámbar az ő neve az általunk közölt — különben épen nem teljes — nádori listában nem foglaltatik.

Kétség nem fér azonban hozzá, hogy mindezek, mind Soprony, Kőszeg, Ruszt, Kis Marton, stb. városok polgári csakis életök, családjaik és vagyonuk megmentése végett, a cs. kir. hadaktól teljesen cserben hagyva, kényszerülének meghódolni, idők fordulták.

A Thökölyhez hajlottul a dunai főurak közül tán egyedül az országbíró gr. Draskovich Miklósnak, a lefejezett Nádasdy Ferenc vejeinek szívében lappangott némi forradalmi szikra és a bécsi udvar elleni rejtett bosszúvágy. Nagyérdemű ama level, melyet ő 1683. július 22-ken Locsmándról Thököly biztosaihoz intézett. Draskovich még az ország régi határait is helyre akarja állítani s Austria és Styria némely részeinek Magyarországához kapcsolására gondol: „Mivel úgy értem — írja Barkóczyknak. — hogy némely Styriában és Austriában lévő lakosok is, minekelölte végső veszedelmekre s pusztulásokra jutának, fejet hajtván, hűségetek az Meltóságos Fejedelemhez kívánák megmutatni; jóllehet talán nincsen az Kglmetek instructiójában, hogy azoknak hűségeteket acceptálhatná, mindazáltal intímalmon akartam Kglmeteknek: netalántán Kglmetek Magyarországot csak a Lajta vizig gondolja lenni, — azt pediglen régenteen Fisse (Fisch) nevű viz választotta el, az mely följebb lévén az Lajta vizénél, Magyarországnak megholdulásával egész azon Fisse vizig lévő helységeknek hűséget is acceptálhatatik.” Föl kell tehát venni tőlök a hódolati esküt s úgy végeznünk velök, hogy ezután minden esküdőben Magyarországnak segítségére bizonyos quantumot fizessenek.

Batthyányi Kristóf tábornok pedig csapatait Thököly hűségére esketvén, altábornokává Nagy Ferenczel a Lápines vize mellé a stájer határokra küldé, a hol ezek ugyancsak verekedtek a nemetekkel. Új adatokat tartalmaz a grófnak Német Ujvárból 1683. aug. 25-ken Thököly biztosai egyikéhez Szala: Pálhoz Sopronyba írott im e levele: „Tegnap itt a Lápines vize mellett kicsoda casus történt a nemetekkel? ezen Vice Generális Nagy Ferencz Uram levelel, mely csak most érkezett, meg fogja érteni Kglmed.

Ma, ezen levelek érkezése előtt hoztam is rosszabb híre jött ezen dolognak, kire nézve, hogyha arra felé is másképpen való rossz híre vinnék, azért akartam tudósítanom Kglmedet, hogy Kglmetek tudhassa: miben legyen a dolog? Az törökökben is szintén most érkezik is még ezerig s az elveszett népet is mindenfelől térítettem, a ki fegyveresebb. — Az minemű segítségért a Hatalmas Vezérhez elküldöttem, annak érkezése mindazáltal ugyan kívántatik, s kérem is Kglmedet, hogy Kglmed maga is admaturálásában fáradozni ne

És minket vittek Gyula nélkül tova a nagy tengeren, e szabad kilátású börtönön czéljaink felé s keresztülszeltük azt az utat, a hol az ember megtanul imádkozni.

Negyednapra visszaérkezünk Fiuméba. Az egész társaságból csak Rodof Pista barátommal szálltunk itt ki. A többi ment tovább. Mondjám-e, hogy mi volt első gondolatunk? Keressük fel a fiumei szep angyalt!

Hát ha Gyula most is ott van? Marit egyedül találtuk. — Nem hozták vissza Gyulát? — ez volt első kérdése is a közsönés helyett. — Hisz nem is jött velünk. — Igen, mert lemaradt a hajóról, de a vasuton a társaság után ment

Kezdem érteni a dolgot. A mi Gyulánk talán nem tartotta magát a kölségeirányzathoz s hogy deficitte ne kelljen bevégeznie a kajat, szépen hazá osont. De azért ott maradt ő — Marie szívében.

Akármiről kezdtünk beszélni, a fumesi angyal mindjárt csak Gyulára vitte a szót s ilyenkor mintegy felmagasztosulni látszott, mintha bárszonykeblét hangosabban érezte volna dobogni, szeméből tündérlángokat szórt reánk, mintha lekötélezőül igérni akarna valamit, csak beszéljünk mi is Gyuláról.

Nekem aztán bizalmasan megsugta az ártatlanság angyala, hogy Gyula neki azt mondá, együtt mennek haza az Ermellekre és nem válnak el egymástól soha, de soha többé, míg a világ világ lesz.

— No ha igéret, akkor meg is tarja szavát, — vigasztaltam a könnyen hívó angyalt. — Én is azt hiszem, — mondá ő s egy aranygyűrűt vett le ujjáról, — ezt is ő adta, mint igéret, foglalóul, míg értem jön. — Várja, kedves Marie, visszatér ő nem sokára.

Ez a vigasztalás annyira jól esett epedő lelkének, hogy örömeiben hűvel átkarolt, mint ha Gyuláját ölelné, andalító tekintetét cly egő vágygyal fűgeszté rám, mintha én ná-

nehezteljen, hogy periculum nélkül lehessen a kevesebbet, az rossz bizonyítványt visz haza. Sőt volt eset, hogy oly tanuló, a ki az oktatást mindkét tanártól nyeri, — egy helyen egyes, a másikon négyes osztályzatot nyert, mire a tanári-kar csakugyan nem tudta, melyik osztályzatot írja be a bizonyítványba. Megkérdezték hát, hogy L. vagy K. urtól tanult-e többet, mire a tanuló kijelentette, hogy egyikőtől sem tanulak s a tanórákat e helyett a „Z i k c z e n e z a k c z e n e“ nótá éneklésével és zajongással töltik el. Mindezen visszaélésekről meggyőződén, a tanári testület elhatározta, miszerint a püspök felkérte arra, hogy a botrányos ügyet a főzoktatási miniszterhez felterjesztvén, annak orvoslását kérje. Ez a tényállás, a melyhez nem kell magyarázatot.

Desirée Artót hangversenye. A diszes válogatott s műértő közönség, mely tegnap a „Korona“ vendégül termet jöcskán megtöltötte, valóban rendkívüli élvezetben részesült. Megismerhetette Desirée Artót asszony énekművészetét. Artót asszony, ki tegnap számtalan érdemrendjeitől elborítva jelent meg hallgatói előtt, már túl van az ifjúság aranykorán korra nézve; hangja sem bir többé eredeti üdűségével, érczesével és erejével. De énekművészetében valóban páratlan és tüneményes mély hangja is, olyan, a milyennel ez idő szerint is csak egy-két énekesnő vetekedhet egész Európában. Nem hiába volt Artót assz az 50-es és 60-as években a világ legelső Rosinájá, ki diadalra járta Európa összes színházait: valóban bámulatosan szép az a művészet, melyet az énekesnő kifejt. A hallgató megreszkett a gyönyörtől, a mint hallgatja azt a végtelen finomságot, azt a páratlan eleganciát, azt a gyönyörűen kifejező színezést és árnyalást, melyekkel a világhírű művésznő valamely énekarabot előad. Különösen pianó és pianissimó elragadók: úgy hallszik a dal Artót assz. ajakán, hogy az utolsó hangokat már szinte egy más világból véljük hallani. Néhány alsó hangja csodásan szép s olyan mélyen fekszik, hogy már emelőgva meglepő. Viharos hatást keltett különösen egy áriával (Bendeltől) és Chopin egy mazurkájával. Főlöleség is regisztrálnok, hogy a műértő közönség minden egyes számtól zajosan megtapsolt, mit a nagy művésznő azzal sietett visszonozni, hogy majd mindenki program darabot ísmélt, vagy megszerzte valamely más szép dallal. A művésznő mellett méltó helyet foglalt el férje: Mariano di Padilla, egykoron szintén európai hírű baryton operanékes, egyike a legbrilliansabb énekművészeknek. Padilla urnak organumán is félreismerhetlenül már az idő nyomai, de azért ma is szép, elegendő erős, érczes barytonhang, melyet épen akkora izlésel, mint virtuositással kezel. Őt is sokat tapsolák s ő is épen oly előkezeny volt a program megtoldásában, melyből különben egy kissé el is tért. Nejevel is énekel néhány szép duettot, egyet a végén, nejekek a zongorajátéka és éneke mellett. Mindkettőjöké S c h a e l i n g zongoravirtuoz kísérte zongorán, ki maga is derek virtuoznak mutat magát az általa előadott szép zongoraszmokban. Valóban sokat veszettek akik a tegnapi hangversenyt elszalasztották.

A iparos-kör január 19-iken tartandó zártkörű táncvigalmára, nagyban folynak az előkészületek a rendezőség részéről. A kész meghívók ki vannak nyomva s a címzés eszközése után a szétküldés is foganatosítottatik. A városi közönség minden körében oly általános az érdeklődés e bál iránt, hogy sikere kétségtelen.

A protestans tanügyi lap mutatvány-száma Kállay István gondos szerkesztésében s Kutas Imre kiadásában megjelent. E hétkapitól vállaltunk ugy a szellemi összedállás, mint a nyomdai kiállítás, méltó becsületére válik az illetőknek.

A magyar nemzeti irodalom újabb s jelesebb termékeiről általános könyvjegyzék jelent meg s kívánatra készséggel megküldte a Telegdi K. Lajos féle helybeli könyvkereskedés által. Valóban örövendő jelezzük, hogy oly sok szép ajándékunk alkalmas mű kerül immár a könyvtárcsra s mivel a jó könyveknek alkalmasabb tárgyat nem ajánlhatunk a kereskedőjára, felhívjuk reá a t. közönség becses figyelmét.

Zeneestély. Vilmos Lajos kedvelt sör-csarnokában holnap este a Magyarfiúk zenekarának közreműködése mellett zene-estély tartatik.

A Szabó czég mai hirdetésére felhívjuk a közönség figyelmét. Évtizedek óta áll és fejlődik e jónévtű czég; s nemcsak Debreczen város, de a nagy vidék is rendkívül előnyösen ismeri s ép azért felesleges tovább is szólni róla.

Figyelmeztetni kívánjuk t. olvasóinkat a mai szombatban foglalt Neidlinger G. ur hirdetésére, kinek eredeti „Singer“ varrógépeit, mint a legczélzserűbb karácsonyi és újváji ajándékot legjobban ajánlhatjuk.

A helybeli lapokban tegnap Osváth Ferencz egy nyilatkozata jelent meg, melyben azt hiszi, hogy a Rázsópártot talán félre fogja vezetni. Legyen meggyőződve, hogy ha kétszer olyan hosszú cikket ír, a Rázsó-pártot akkor sem fogja meggingatni, mert e párt félrevezetésén el nem indul. Egy megegyésibizottság.

5-8 kiló súlyu sonkát nyersen vagy füstölve illendő árban átvész D. Nagy Lajos piac utca Sveticus ház.

A közönség köréből. Imét elment egy. E f. hó 16-án kísérte Czegléd városi közönsége örök nyugalomra Földváry Károly 1848/49 honvéd ezredes hűl tetemét, annak a bátor katonának bi 1849-ben a váci csatában ösmertete meg a betolakodott oroszokkal az akkori honvédsereget. ő volt a nap hőse az ottani seregnek előharczos bajnoka; és még is oly hűdel elvonultságban végé be élete vég óráit, csak azon egy hibájért mivel megkísérette Gergely... restan egy téves fogalom volt ez tölle — de azért elhnynt benne egy bátor harczosa történelmünknek és egy jó fia hazánkunk.

Nyugodjék békében néhai bajnok társ lelked ama tisztá tudatában, hogy megtevedt mit ember és honfi tehet hazáért; legyen könnyű feletted a föld; vigyed magaddal azon egyet, hogy nem sokára követni fognak meg azon néhány kik egy koron együtt voltak ama nagy napokban, hogy ismét egyesüljünk a mindenség bírói széke előtt.

Béke poráira! Debreczen, 1893. decz. 18. Egy bajtárs.

Ezen rovatért, melyben közérdekű felszólalások díjtalanul közöltetnek, a szerkesztő csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget.

Szinház. Péntek, decz. 21. Szerelmem bolondjai! színmű 4 felv.

Naptár. Péntek, decz. 21. Tamás. Nap kel 7 óra 49 p., nyugszik 4 óra 8 p.

Szerkesztői posta. K. F. urnak, helyben. — Sajnáljuk, hogy óhajának ezuttal sem tehetünk eleget. Más lap bírálata pedig nem lehet reánk nézve irány s adó. Azon lapból, melyben ön hallott esti társzaját közzé, nem szokás egyebet olvasni, mint a mit — muszáj.

Adrienne. A cikket a jóváírnotat köszönjük. Felelős szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

Kedveskedések. A következő sorokat tartalmazó levelező lapot vettük tegnap: „Gáspár Imre urnak, Debreczen. A „Debreczen“ szerkesztőjénem valamely okos ember keszt voltak — de sokkal szamarabb még azoknál is Nagy János.“ Igaza van, Nagy Jánosnak mert ő csakugyan „szamarabb még azoknál is.“

Helyi hírek. Főiskolánkban a zsidó hitoktatással tudvalevőleg L. és K. vanak megbizva, a statusquo bizonyos emberei, kik — az általuk kiállított bizonyítványok aláírásai szerint — törvényesen elbocsátott okleveles tanárok. Hogy a „törvényes“ jelző mennyire nem illik a hangzatos czimbe, kitünik azon visszaélésekből, a melyeket ezen urak az osztályzások kiosztásában elkövetnek. A ki többet fizet, jobb osztályzatot kap, a ki

lam lett volna az ő képzelt menyországának a kulcsa. Mert én ismertem, a kit szerettem. — Kérészem van önöz, — susogá aztán, — felírom önnek nevémet, lakásomat és mutassa meg ezt otthon Gyulának, ha addig el nem jönne; és kérem neki megmondani, hogy várom minden perczen őt vagy levelet, mert az én szívem érzi, hogy nála nélkül nem élhet.

Igy jött birtokomba a szép Marie gyönyörű kézírata, mit utazó emlékkönyvembe írt. Még ha haza se érkeztem, Budapestent már olvasam a lapokból, hogy Gyula barátunk közelebb tartá eljegyzési ünepejét az alföld egyik legbájosabb virágával, s az egybekelés mielőbb meg fog történni.

No, épen jókor viszem haza Marie üdvözlét, — gondolám magamban. Az esküvő nem sokára meg is történt. S az ifjú pár uszott a boldogságban, mint az egységes és „oszthatlan“ szerelem teremtettszámukra.

Esküvő után még látogatásokat se tettek. Otthon elvették az együtt lét örömeit, a mit semmi fele kéj nem pótolhat a világon. Kocsiszörgés halatszík kívülről. A kapu nyílik. Vendég érkezett. — Ugyan ki lehet az? Letáyozott nót pillantanak meg a koscsiban egyedül. Nem ismeri meg senki sem az érkezőt. Vajon ki lehet az? Feszült kíváncsisággal várják mindketten az ismeretlen vendéget. Kopogás hallik az ajtón. — Szabad. Gyönyörű természetű nő lép be a szobába. s németül üdvözli az otthoniakat. Majd felvonja sürű fátólyát. — A f i u m e i a n g y a l !

Hogy folynak aztán tovább a mi Gyula barátunk mézes hetei, arról nem szól tovább a krónika. Valószínűleg ő is megtanulta a maga kárán, hogy — nem jó a női szívetl játszani. Mert megéget, mint a tűz.

